

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

➔ การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ เป็นเครื่องมือที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ในการบังคับใช้กฎหมาย โดยการนำมาใช้ในการอนุมัติ อนุญาต หรือการกำหนดโทษ เหตุที่จำเป็นที่ต้องกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดุลยพินิจ เนื่องจากไม่อาจกำหนดรายละเอียดของทุกเรื่องไว้ในกฎหมายได้ และไม่อาจรู้ข้อเท็จจริงต่างๆ ได้ล่วงหน้า จึงจำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่รัฐ สามารถใช้ดุลยพินิจพิจารณาให้เหมาะสม ตามข้อเท็จจริงในแต่ละสถานการณ์ได้ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถเลือกดำเนินการได้ตามกฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้การใช้อำนาจดุลยพินิจต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย มีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญรับรอง ต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ต้องสอดคล้องและปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ต้องยึดหลักความพอสมควรแก่เหตุและหลักความได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับกับสิทธิและเสรีภาพและประโยชน์ที่บุคคลต้องเสียไป ต้องยึดหลักความเสมอภาคและต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ทั้งนี้ ในการตรากฎหมายสามารถกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้อำนาจได้ 2 รูปแบบ คือ 1.อำนาจผูกพัน และ 2. อำนาจดุลยพินิจ ในส่วนของอำนาจผูกพันกฎหมายจะกำหนดเงื่อนไขและผลทางกฎหมายไว้ชัดเจน เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจเพียงบังคับให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด แต่ไม่มีอำนาจตัดสินใจใดๆ ยกตัวอย่างเช่น ในการยื่นใบอนุญาตให้มีเอกสารหลักฐานถูกต้อง และครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องออกใบอนุญาตให้ ในส่วนของอำนาจดุลยพินิจเมื่อเหตุตามเงื่อนไขกฎหมายกำหนด เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจตัดสินใจเลือกดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการ หรือเลือกใช้มาตรการในรอบที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐให้สามารถเลือกดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ โดยจะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงรายกรณี ความโปร่งใส ความเป็นกลาง และไม่เลือกปฏิบัติ กล่าวคือ ในสภาพข้อเท็จจริงและเงื่อนไขอย่างเดียวกัน แม้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจในการเลือกดำเนินการ แต่การเลือกดำเนินการ ต้องมีความเสมอภาค และไม่เลือกปฏิบัติ มิฉะนั้นจะเป็นการใช้อำนาจตามอำเภอใจ นอกจากนี้จำเป็นต้องพิจารณาด้วยว่ากระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลหรือไม่ โดยต้องชั่งน้ำหนักระหว่างสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่ถูกกระทบกับประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับ ซึ่งเมื่อกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอำนาจดุลยพินิจแล้ว ต้องกำหนดประเภทหรือวิธีการใช้อำนาจดุลยพินิจด้วย เช่นการพิจารณาจากข้อเท็จจริง และต้องกำหนดกระบวนการในการควบคุมการใช้

อำนาจดุลพินิจ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และขั้นตอนของกฎหมายเป็นไปตามหลักการไม่เลือกปฏิบัติ หลักความ
ได้สัดส่วน และจะต้องกำหนดกระบวนการการตรวจสอบ เช่น การตรวจสอบโดยฝ่ายปกครอง ผ่านกระบวนการ
อุทธรณ์ หรือการตรวจสอบโดยฝ่ายตุลาการ การร่างกฎหมายเพื่อกำหนดให้อำนาจดุลพินิจเจ้าหน้าที่ของรัฐ
สามารถแบ่งเกณฑ์พิจารณาได้ ดังนี้

- 1.เจ้าหน้าที่ของรัฐจำเป็นต้องใช้อำนาจดุลพินิจหรือไม่
- 2.หากมีความจำเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐจำเป็นต้องใช้อำนาจดุลพินิจในเรื่องใดบ้าง
- 3.ลักษณะการใช้อำนาจดุลพินิจ เช่น การนำข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีมาพิจารณาประกอบการเลือกใช้
มาตรการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย หรือการให้เหตุผลสั่งการรวมถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐ
สามารถริเริ่มดำเนินการได้เอง หรือต้องเป็นกรณีที่มีการร้องขอจากบุคคลอื่น
- 4.กำหนดให้มีระบบการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจดุลพินิจเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจน
ต้องมีการแก้ไขหากมีข้อพิพาทเกิดขึ้น

ทั้งนี้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรจะกวีระ จึงได้ยึดถือการปฏิบัติ
หน้าที่ตามเงื่อนไขของการใช้ดุลพินิจดังกล่าวอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ป้องกันการแทรกแซงในการใช้ดุลพินิจใน
การปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ และเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมต่อประชาชน

สถานีตำรวจภูธรจะกวีระ